

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO IN OKOLJE

Peter Nagode
GZS, 20. 2. 2014

Ukrep dobrobit živali

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA
Republike Slovenije
za obdobje 2014-2020
www.program-podezelja.si

EKSRP Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja Evropa investira v podeželje

Ukrep dobrobit živali (1)

Pravna podlaga:

Uredba (EU) št. 1305/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o podpori za razvoj podeželja iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP) in razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 1698/2005

Ukrep Dobrobit živali je določen v členu 33

www.program-podezelja.si

Ukrep dobrobit živali (2)

- **Namen ukrepa dobrobit živali** (ukrep DŽ) je spodbujanje kmetijskih gospodarstev k izvajanju zahtev dobrobiti živali, ki presegajo predpisane zahteve.
- **Upravičenci** za vlaganje zahtevkov za ukrep DŽ so nosilci kmetijskih gospodarstev, ki se prostovoljno vključijo v izvajanje ukrepa DŽ in izpolnjujejo pogoje.
- **Upravičeni stroški**: plačila krijejo samo dodatne stroške in izgubljen prihodek zaradi prevzetih obveznosti, ki presegajo predpisane zahteve ravnanja, določene v navzkrižni skladnosti, ter druge obvezne zahteve, ki so določene v nacionalni zakonodaji s področja dobrobiti živali, zaščite živali in zdravstvenega varstva rejnih živali.
- **Obveznosti se prevzamejo za obdobje enega leta.**

www.program-podezelja.si

Ukrep dobrobit živali (3)

- **Vstopna pogoja:**
  - ob oddaji zahtevka za ukrep DŽ mora imeti kmetijsko gospodarstvo izdelan(e) program(e) dobrobiti živali,
  - na dan izdelave programa DŽ mora gospodarstvo rediti 20 ali več plemenskih svinj oziroma mladic oziroma 100 ali več prašičev pitancev.
- Kmetijska gospodarstva, ki se vključijo v ukrep DŽ, morajo v času trajanja obveznosti opraviti **usposabljanje** s področja DŽ v obsegu **4 pedagoških ur**.
- Poleg usposabljanja morajo vlagatelji za pridobitev plačil za ukrep DŽ **izbrati vsaj še eno zahtevo** iz spodnjega nabora zahtev:

www.program-podezelja.si

Ukrep dobrobit živali (4)

- a) za plemenske svinje, plemenske mladice, tekače in pitance:
- osvetlitev,
  - preprečevanje vročinskega stresa.
- b) za plemenske svinje in plemenske mladice:
- skupinska reja z izpustom
  - 10 % večja neovirana talna površina na žival v skupinskih boksih od predpisane,
  - dodatna ponudba voluminozne krme pri restriktivnem krmljenju,
  - napajanje.
- b) za plemenske svinje:
- toplotno ugodje plemenskih svinj in sesnih pujskov,
  - preprečevanje izčrpanosti plemenskih svinj v laktaciji,
- c) za tekače in pitance:
- 10 % večja neovirana talna površina na žival v skupinskih boksih od predpisane.
- d) za pitance:
- skupinska reja z izpustom,
  - napajanje.

www.program-podezelja.si

Dodatne zahteve (1)

1. **Zahteva za intenzivnost osvetlitve:** za plemenske svinje, plemenske mladice, tekače in pitance mora biti podnevi, z naravno oziroma umetno osvetlitvijo, zagotovljena osvetlitev vsaj **50 lux**.

www.program-podezelja.si

Dodatne zahteve (2)

2. **Zahteva za preprečevanje vročinskega stresa:** za plemenske svinje, plemenske mladice, tekače in prašiče pitance mora biti zagotovljeno aktivno prezračevanje hleva. Nameščen mora biti sistem za aktivno prezračevanje, ki omogoča količino pretoka zraka na žival v m³ na uro v skladu z normativi iz tabele v prilogi uredbe.

Podatek o kapaciteti ventilatorja v m³/h

www.program-podezelja.si

Dodatne zahteve (3)

Potrebna količina pretoka zraka na žival (m³/h)
(Podatki so v skladu s standardom DIN 18 910 – Büscher in sod., 2004)

Kategorija prašičev	Pitanci							Plemenske živali	
Živa masa v kg	Do 30	Do 40	Do 50	Do 60	Do 70	Do 80	Do 100 in več	250	300
Potreben pretok zraka na žival v m ³ /h	62	73	85	94	104	112	126	244	266

Opomba: če je v hlevu več kategorij živali, mora poleti pretok zraka ustrezati količinam za najtežjo kategorijo živali

www.program-podezelja.si

Dodatne zahteve (4)

- 3. Zahteva za skupinsko rejo z izpustom:** plemenskim svinjam in plemenskim mladnicam mora biti zagotovljena možnost stalnega ali izmeničnega dostopa do izpusta. **Površina izpusta mora biti najmanj 1,3 m² na žival, za 4 ali manj živali mora biti površina izpusta vsaj 6 m², z minimalno dolžino krajše stranice izpusta 2 m.** Pri izmeničnem dostopu do izpusta se površina izpusta računa glede na število živali, ki so istočasno v izpustu. V primeru izmeničnega dostopa do izpusta mora nosilec kmetijskega gospodarstva voditi dnevnik izpustov iz Priloge 3 te uredbe za vse skupine živali, pri čemer skupina živali predstavlja živali, ki so istočasno v izpustu. Vsaka skupina mora biti v izpust izpuščena vsaj dvakrat tedensko za najmanj dve uri. Boksi iz katerih se živali izpustijo v izpust morajo biti označeni, na način, da je mogoče spremljati katere živali so istočasno v izpustu.

www.program-podzevelja.si

Dodatne zahteve (5)

Priloga 3: Dnevnik izpustov

Datum	Čas izpusta	Trajanje izpusta	Oznaka boksa/boksov*	Število prašičev v skupini**

* Boksi iz katerih se prašiči izpustijo v izpust morajo biti označeni, na način, da je mogoče spremljati katere živali so istočasno v izpustu.

** Število prašičev v skupini je število živali, ki so istočasno v izpustu.

www.program-podzevelja.si

Dodatne zahteve (6)

4. **Zahteva za 10 % večjo neovirano talno površino na žival v skupinskih boksih od predpisane:** za plemenske svinje in mladice mora biti v skupinskih boksih zagotovljena 10 % večja talna površina na žival od površine določene s predpisom, ki ureja zaščito rejnih živali:

Površina skupinskega boksa za 5 ali manj živali	Površina skupinskega boksa za 6 – 39 živali	Površina skupinskega boksa za 40 in več živali
1,98 m ² na mladico po osemenitvi, 2,73 m ² na plemensko svinjo	1,80 m ² na mladico po osemenitvi, 2,48 m ² na plemensko svinjo	1,62 m ² na mladico po osemenitvi, 2,23 m ² na plemensko svinjo

- najmanjša površina polnih tal v skupinskem boksu je 1,05 m² na mladico in 1,43 m² na plemensko svinjo, največ 15 % te površine lahko predstavljajo drenažne odprtine.

www.program-podezelja.si

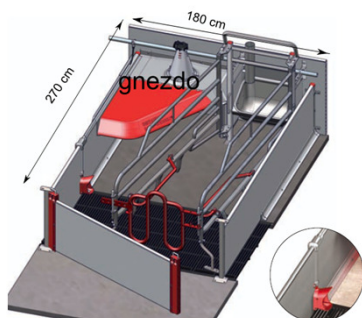
Dodatne zahteve (7)

5. **Zahteva za napajanje:** za ustrezno napajanje plemenskih svinj in mladic v skupinskih boksih je treba zagotoviti, da je **največ 7 živali na en delujoč napajalnik**.
6. **Zahteva za dodatno ponudbo voluminozne krme pri restriktivnem krmljenju:** pri restriktivnem krmljenju plemenskih svinj in mladic je v obroku potrebno dodajati voluminozno krmo v skladu z recepturo, ki jo izdelata zootehnik v okviru priprave programa DŽ. Kot voluminozna krma se šteje: slama, seno (mrva), sveža trava, detelja, lucerna, travno-deteljna mešanica, okopavine, silaže in druga voluminozna krma iz 6. točke, dela C, priloge Uredbe Komisije (EU) št. 68/2013 o katalogu posamičnih krmil. Če se v obroku ne dodaja voluminozne krme, mora krmna mešanica vsebovati najmanj 8 % vlaknin v suhi snovi, kar mora biti razvidno iz deklaracije.

www.program-podezelja.si

Dodatne zahteve (8)

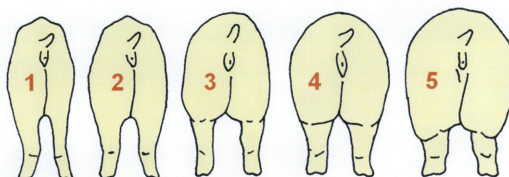
7. **Zahteva za toplotno ugodje:** za zagotavljanje toplotnega ugodja plemenskih svinj in sesnih pujskov mora biti v prasitvenem boksu nameščeno zaprto gnezdo za pujske. **Površina gnezda mora biti najmanj 0,6 m², višina pa najmanj 45 cm.** Vir toplote je lahko infrardeča žarnica, druge vrste seval, ali razne oblike talnega ogrevanja, zagotovljeno mora biti tudi uravnavanje temperature.

www.program-podezelja.si

Dodatne zahteve (9)

8. **Zahteva za preprečevanje izčrpanosti plemenskih svinj v laktaciji:** v čredi ne sme biti več kot 5 % svinj s telesno kondicijo ocenjeno z vrednostjo 1 v skladu s prikazano lestvico:

Ocena	Kondicija	Otip reber, hrbtenice, kolčnih in sedničnih grč
1	Izčrpana	Očiten
2	Suha	Enostaven, z rahlim pritiskom
3	Idealna	Komaj zaznaven s čvrstim pritiskom
4	Debela	Ne občutimo ob močnem pritisku dlani
5	Pretirano debela	Ne občutimo niti ob pritisku s prstom

www.program-podezelja.si

Dodatne zahteve (10)

9. Zahteva za 10 % večjo neovirano talno površino na žival v skupinskih boksih od predpisane: za tekače in pitanca mora biti v skupinskih boksih zagotovljena 10 % večja talna površina na žival od površine določene s predpisom, ki ureja zaščito rejnih živali, za vsakega tekača oziroma pitanca:

- do 10 kg   0,17 m²
- nad 10 do 20 kg   0,22 m²
- nad 20 do 30 kg   0,33 m²
- nad 30 do 50 kg   0,44 m²
- nad 50 do 85 kg   0,61 m²
- nad 85 do 110 kg   0,72 m²
- nad 110 kg   1,10 m²

www.program-podezelja.si

Dodatne zahteve (11)

10. Zahteva glede napajanja: za ustrezno napajanje prašičev pitecev je treba zagotoviti **en delujoč napajalnik za največ 10 živali.**

11. Zahteva za skupinsko rejo z izpustom: prašičem pitancom mora biti zagotovljena možnost stalnega ali izmeničnega dostopa do izpusta. **Površina izpusta mora biti najmanj 0,55 m² na pitanca. Dolžina krajše stranice izpusta mora biti najmanj 2 m.** Pri izmeničnem dostopu do izpusta se površina izpusta računa glede na število živali, ki so istočasno v izpustu. V primeru izmeničnega dostopa do izpusta mora nosilec kmetijskega gospodarstva voditi dnevnik izpustov iz Priloge 3 te uredbe za vse skupine živali, pri čemer skupina živali predstavlja živali, ki so istočasno v izpustu. Vsaka skupina mora biti v izpust izpuščena vsaj dvakrat tedensko za najmanj dve uri. Boksi iz katerih se živali izpustijo v izpust morajo biti označeni, na način, da je mogoče spremljati katere živali so istočasno v izpustu.

www.program-podezelja.si

Program dobrobiti živali (1)

Program dobrobiti živali (program DŽ) je dokument, ki ga izdelata zootehnik in veterinar skupaj z rejcem. Priprava programa DŽ se financira iz ukrepa „Pomoč pri uporabi storitev svetovanja“ in je za rejca brezplačna.

Program DŽ obsega:

- popis podatkov o gospodarstvu, podatkov o plemenski čredi, tekačih in pitancih ter podatkov o zdravstvenem stanju črede,
- svetovanje o potrebnih ukrepih za odpravo pomanjkljivosti, ugotovljenih v pregledu gospodarstva,
- pregled dodatnih zahtev, ki jih gospodarstvo izpolnjuje,
- izris tlorisa za posamezen gospodarski objekt, v katerem je bil opravljen pregled izpolnjevanja teh zahtev ter
- elektronski vnos zahtevanih podatkov iz programa DŽ, ki se nanašajo na vstopne pogoje (potrditev, da je program DŽ izdelan in da število prašičev ustreza vstopnemu pragu) in ugotovitve o izpolnjevanju dodatnih zahtev v Centralni register prašičev (CRPŠ).

www.program-podezelja.si

Program dobrobiti živali (2)

Ugotovitve o izpolnjevanju vstopnih pogojev in ugotovitve o izpolnjevanju dodatnih zahtev mora izvajalec svetovanja (zootehnik ali veterinar) elektronsko vpisati v CRPŠ (preko portala Volos), v skladu s Pravilnikom o identifikaciji in registraciji prašičev (Uradni list RS, št. 112/2013), vsaj en dan pred oddajo vloge za ukrep DŽ.

Če v okviru kmetijskega gospodarstva obstaja več gospodarstev (G-MID), mora biti program DŽ izdelan za vsak posamezen G-MID.

Program DŽ mora biti izdelan na obrazcu iz priloge uredbe in sicer najmanj za obdobje enega leta.

www.program-podezelja.si

IZPOLNJEVANJE ZAHTEV UKREPA DOBROBITI ŽIVALI

ZAHTEVA	Izpolnjevanje zahteve			Maksimalno število živali na gospodarstvu*
PLEMENSKE SVINJE IN MLADICE, TEKAČI IN PITANCI				
Z naravno oziroma umetno osvetlitvijo, je zagotovljena osvetlitev vsaj 50 lux	da	ne	np**	
Za preprečevanje vročinskega stresa je zagotovljeno ustrezno prestračevanje	da	ne	np	
PLEMENSKE SVINJE IN MLADICE				
Plemenskim svinjam in mladim je zagotovljena možnost stalnega ali izmeničnega dostopa do izvurca	da	ne	np	
Za plemenske svinje in mladiče je v skupinskih boksih zagotovljena 10 % večja neovirana talna površina na žival od predpisane	da	ne	np	<input type="text"/>
V skupinskih boksih je največ 7 plemenskih svinj oziroma mladic na en delujoč napajalnik	da	ne	np	
Dodatna ponudba voluminozne kreme pri restriktivnem krmiljenju	da	ne	np	
PLEMENSKE SVINJE				
Zagotavljanje toplotnega ugodja plemenskih svinj in pujskov	da	ne	np	
Zagotovljeno je preprečevanje izčrpanosti plemenskih svinj v laktaciji	da	ne	np	
TEKAČI				
Za tekače je v skupinskih boksih zagotovljena 10 % večja neovirana talna površina na žival od predpisane	da	ne	np	<input type="text"/>
PITANCI				
Za pitance je v skupinskih boksih zagotovljena 10 % večja neovirana talna površina na žival od predpisane	da	ne	np	<input type="text"/>
V boksih je en delujoč napajalnik za največ 10 živali	da	ne	np	
Pitancem je zagotovljena možnost stalnega ali izmeničnega dostopa do izvurca	da	ne	np	

*Maksimalno število pri plemenskih prinjah in mladikah je celoten stalež plemenskih svinj in mladic na gospodarstvu (G-MID- u) pri katerem je zahteva po 10% večji talni površini še izpolnjena.
**Vse gospodarstva ni te kategorije prašičev na katero se nanaša zahteva - np: ni pogojev.

PROGRAM IZDELAL:

ZOOtehnik: _____ VETERINAR: _____
ime in priimek   podpis   ime in priimek   podpis

NOSILEC KMETIJSKEGA GOSPODARSTVA: _____
podpis

www.program-podezelja.si

Program dobrobiti živali (3)

Zadnji del obrazca „PROGRAM DOBROBITI ŽIVALI – PRAŠIČEREJA“, kamor izvajalec storitve vnese podatke o izvajanju dodatnih zahtev. Temu delu obrazca je prilagojena tudi vnosna maska v CRPŠ in vloga za ukrep DŽ.

Usposabljanje

Nosilec kmetijskega gospodarstva, ki bo uveljavljal ukrep DŽ, ali član kmetije oziroma oseba, ki se ukvarja s kmetijsko dejavnostjo na zadevnem kmetijskem gospodarstvu, bo moral najpozneje **do 15. decembra 2014** opraviti usposabljanje s področja DŽ v obsegu **4 pedagoških ur**, ki ga izvede javna služba za kmetijsko svetovanje .

Usposabljanje mora obsegati vsaj vsebine s področja ravnanja s prašiči, etologije prašičev in živalim prilagojene reje (tehnologije, normativi) ter preventivnega zdravstvenega varstva prašičev. Usposabljanje lahko vključuje tudi praktične prikaze z navedenih področij.

Sporočanje staleža v CRPš (1)

Sporočanje staleža prašičev v CRPš za namen ukrepa DŽ je opredeljeno v novem Pravilniku o identifikaciji in registraciji prašičev.

Nosilci kmetijskih gospodarstev, ki uveljavljajo ukrep DŽ, morajo v tekočem letu uveljavljanja ukrepa podatke o staležu za potrebe ukrepa DŽ sporočiti za **vsak prvi dan v mesecu, in sicer najpozneje do sedmega dne v mesecu za tekoči mesec**. V primeru, da je sedmi dan sobota, nedelja ali praznik, se zadnji dan za poročanje prenese na prvi naslednji delovni dan.

Za 1. januar 2014, 1. februar 2014 in 1. marec 2014 se podatki o staležu lahko sporočijo do vključno 7. marca 2014.

Podatke o staležu za ukrep DŽ je treba sporočiti po naslednjih kategorijah:

- število prašičev **tekačev**,
- število prašičev **pitancev**,
- število **plemenskih svinj**,
- število **plemenskih mladic**.

www.program-podezelja.si

Sporočanje staleža v CRPš (2)

G-MID   Datum staleža ▼

Priimek

Ime

Ulica, HŠ

Pošta

Število živali:

Plemenske svinje

Plemenske mladice

Pitanci

Tekači

Skupno št. živali

Opomba

www.program-podezelja.si

Sporočanje staleža v CRPš (3)

Zaradi kontrole pravilnosti sporočenih podatkov o staležu prašičev je s pravilnikom uvedena tudi določba, da morajo rejci, ki uveljavljajo ukrep DŽ, v **Register prašičev na gospodarstvu (RPG)** in **spremni list poleg števila živali, ki se premikajo, navesti tudi kategorijo živali**. Za ta namen se uporabljajo prej naštetje kategorije prašičev.

ODHOD - obrazec za sporočanje premika

PRIHOD - obrazec za sporočanje premika

SPREMNI LIST ZA PRAŠIČE

Kategorija prašičev se pripiše na obstoječ obrazec poleg števila živali oziroma poleg SIŠ-a

www.program-podezelja.si

Sporočanje staleža v CRPš (4)

VODENJE REGISTRA PRAŠIČEV NA GOSPODARSTVU

Vsak imetnik prašičev mora voditi hlevsko knjigo register prašičev na gospodarstvu (RPG). Vse dogodke (odhodi, prihodi, rojstva, pogin, zakol) je treba v knjigo vpisovati sprotno, najkasneje pa v sedmih dneh.

Iz RPG morajo biti jasno razvidni:

1. trenutni stalež prašičev,
2. odhodi in prihodi prašičev, urejeni po datumih,
3. ponovne označitve prašičev, v primeru izgubljenih ušesnih znamk.

Primer izpolnjevanja tabele STALEŽ IN PREMIKI:

Datum	Številka spremnega lista	PRIHOD		ODHOD				Podatki o gospodarstvu odhoda/prihoda		Priglasitev Datum priglavitve	STALEŽ Št. živali
		Nakup št. živali	Rojstva št. živali	Prodaja št. živali	Pogin št. živali	Druge št. živali	SIŠ	G-MD oz. ime prijemek in naslov, registrska številka vozila*			
VPIŠITE ZAČETNO STANJE											
25. 5. 08			8					SI 123456			55
2. 6. 08	2236589	1						SI 223388	100223388, CE L4-06X	8. 6. 08	64
2. 6. 08	2355564	5						SI 200200	100200200	8. 6. 08	69
11. 6. 08								SI 225588			68
14. 6. 08						1		SI 123456	Zakol doma		67
17. 7. 08	2256841				5			SI 123456	100507296 - klavnica	21. 7. 08	52
20. 8. 08	1112365				7			SI 123456	Peter Klepec, Pod hruško 2, LJ P5-202	23. 8. 08	51

Kategorija prašičev se pripiše poleg števila živali

www.program-podezelja.si

Vlaganje vloge za DŽ

Vlaganje vloge za ukrep DŽ bo potekalo hkrati z vlaganjem zbirne vloge od 26. februarja do 6. maja 2014.

Nosilci kmetijskih gospodarstev, ki redijo prašiče na več lokacijah - gospodarstvih (na več G-MID-ih), vlagajo zahtevek za posamezen G-MID na katerem izvajajo ukrep DŽ.

Nosilec kmetijskega gospodarstva z več G-MID-i mora v obdobju trajanja obveznosti v CRPš sporočiti podatke o staležu prašičev na svojem kmetijskem gospodarstvu za vsak posamezen G-MID, ne glede na to, ali na tem G-MID-u uveljavlja ukrep DŽ ali ne.

www.program-podezelja.si

Višina plačil

Zahteva	Kategorija živali	Višina EUR/GVŽ/leto
Osvetlitev	svinje, mladice	5,17
	tekači	1,44
	pitanci	1,44
Preprečevanje vročinskega stresa	svinje, mladice	14,16
	tekači	3,95
	pitanci	3,95
Skupinska reja z izpustom	svinje, mladice	61,77
Dodatna ponudba voluminozne krme pri restriktivnem krmljenju	svinje, mladice	48,26
10 % večja talna površina na žival v skupinskih boksih	svinje, mladice	129,62
Skrb za toplotno ugodje pujskov	svinje	25,64
Preprečevanje izčrpanosti svinj v laktaciji	svinje	7,60
Napajanje	svinje, mladice	2,74
10 % večja talna površina na žival v skupinskih boksih	pitanci	36,70
	tekači	36,70
Skupinska reja z izpustom	pitanci	33,83
Napajanje	pitanci	1,89

www.program-podezelja.si

Vprašanja ?

Vprašanje:

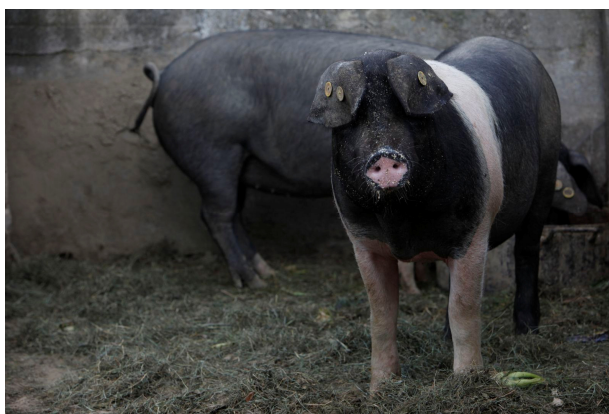
Dobrobit živali je nov ukrep znani so vstopni pogoji. Zanima me kako je s kmetijami, ki redijo pitance in so imeli slučajno na dan 1. 1. 2014 prazen hlev. Na dan 8. 1. 2014 pa 200 pitancev. A se bo na koncu to odražalo le na povprečju števila živali? Ali pa takšna kmetija ne izpolnjuje pogoje, ker pač na dan 1. 1. nima izpolnjenega vstopnega kriterija?

Odgovor:

Za tako kmetijo lahko rečemo, da izpolnjuje pogoje in mora ravno tako sporočiti stalež, čeprav je to „0“. To se bo odrazilo samo na povprečnem številu živali. V kolikor taka kmetija ne sporoči staleža, pa bo sankcionirana in sicer na način, da se ji plačilo za celoten ukrep DŽ zniža za 15 %. Če staleža ne sporoči dvakrat, potem je znižanje 30 %, tretjič pa celoten ukrep „pade“.

www.program-podezelja.si

Hvala za pozornost!

www.program-podezelja.si